

České fórum pro rozvojovou spolupráci
Czech Forum for Development Cooperation

ve spolupráci s

MĚJ SE
K SVĚTU
mejseksvetu.cz

Shrnutí naplňování cílů manifestu

UDRŽITELNÝ ROZVOJ A ODPOVĚDNÁ DEMOKRACIE

mezioborové platformy občanských organizací

MĚJ SE K SVĚTU

Manifest **Měj se k světu** připravovaný v letech 2015-2017 a zveřejněný v roce 2018 byl příspěvkem oborových platform sdružujících organizace občanské společnosti v určitých oborech k národní reflexi Cílů udržitelného rozvoje OSN ztělesněné ve Strategickému rámci udržitelného rozvoje ČR 2030.

Tato publikace je stručnou zprávou o tom, jak se daří tyto cíle naplňovat. Evaluaci pokroku v naplňování cílů udržitelného rozvoje považujeme za důležitý moment jak pro směřování zapojených neziskových organizací, tak také jako zpětnou vazbu pro veřejnou správu a další subjekty, které se zapojují do tvorby veřejných politik. Jsme přesvědčeni, že upozornění na konkrétní čísla a fakta může pomoci zlepšit rozhodovací procesy na místní, vládní či parlamentní půdě.

Iniciativa **Měj se k světu** vznikla jako příspěvek českých neziskových organizací k podpoře plnění globálních cílů udržitelného rozvoje – SDGs schváleno OSN v roce 2015. České neziskové organizace, vzdělávací instituce a další organizace, které již 25 let podporují potřebné doma i ve světě, chrání přírodu, usilují o větší rovnost žen a mužů, věnují se vzdělávání a zasazují se o lidskou důstojnost, v nich spatřují příležitost pro spolupráci napříč svými tématy a přístupy.

OBSAH

1. Vzdělávání pro 21. století	4
2. Zelená a inovativní ekonomika	7
3. Rovnost mužů a žen	10
4. Soudržná a rozmanitá společnost	15
5. Mlgrace jako přirozená součást života	19
6. Mezinárodní a rozvojová spolupráce, podpora lidských práv	23
7. Demokratické vládnutí	27

1. VZDĚLÁVÁNÍ PRO 21. STOLETÍ

Garance tématu: Stálá konference asociací ve vzdělávání – SKAV, ČOSIV.

Kontaktní osoba: Silvie Pýchová, silvie.pychova@skav.cz

Manažerské shrnutí

Mezi školami, regiony a vzdělávacími úspěchy žáků přetrvávají **obrovské kvalitativní rozdíly**¹. Vzdělávací systém stále není schopen reagovat na různorodé potřeby každého jednotlivce. Systémová podpora propojení formálního a neformálního vzdělávání je nedostatečná. Výsledky Strategie digitálního vzdělávání neodpovídají stanoveným cílům. Podmínky pro práci učitelů jsou z finančního hlediska zcela nedostatečné. Překážky při vzniku nových škol nebyly odstraněny. Příprava **Strategie rozvoje vzdělávací soustavy 2030+²** poskytuje příležitost uvedené problémy vyřešit.

Čísla k zamyšlení

- Podle zprávy OECD tvoří celkové výdaje na školství a vzdělávání 3,5 % HDP, což staví ČR pod průměr zemí OECD, který je 5 % HDP.
- Až 60 % **pedagogických pracovníků vykazuje známky vyhoření**³.
- V tuto chvíli chybí cca **6 000 učitelů**⁴.

CÍL MANIFESTU:

Vytvářejme podmínky pro svobodnou volbu vzdělávací cesty pro každého jedince vedoucí k soudržné a solidární společnosti /ČR 2030: 4.1, 4.3/

Vzdělávací systém musí být založen na respektu k různorodým potřebám každého jedince. Vzhledem k rychle se měnícím podmínkám je potřeba využívat různé příležitosti ke vzdělávání po celý život. V rozporu s tím jsou například opatření typu jednotných přijímacích zkoušek na střední školy nebo forma ověřování výsledků vzdělávání na úrovni maturitní zkoušky.

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Příležitostí pro zlepšení je připravovaná **Strategie 2030+⁵** zaměřená na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život a snížení nerovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání.
- ✚ Podle **výsledků šetření DELPHI⁶** považují klíčoví aktéři ve vzdělávání za prioritu koncepčnost státní politiky ve vzdělávání a její kontinuitu.
- ✚ V současné situaci oceňuje SKAV záměr ministra školství Roberta Plagy udělat maturitu z matematiky opět volitelnou.

1 http://www.cnedu.pt/content/noticias/internacional/Education_at_a_glance_2018.pdf

2 <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

3 <http://www.cspychiatr.cz/detail.php?stat=1229>

4 <http://www.msmt.cz/file/50371/>

5 <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

6 <https://skav.cz/tiskova-zprava-k-setreni-delphi/>

Fakta a trendy negativní

- Pro oblast [celoživotního vzdělávání](#)⁷ nemá ČR žádný strategický ani implementační dokument.
- Jednotné přijímací zkoušky a maturity zůstávají, evaluace jejich prospěšnosti selhává na [nepřístupnosti dat](#).⁸

CÍL MANIFESTU:

Podporujeme učení skrze zkušenosti a prožitky /ČR 2030: 4.3//SDG 4.7/

Využívejme té příležitosti, že dnes sám svět vzdělává – umožňujme, aby si děti, mladí lidé i dospělí mohli nejen osvojit teorii, ale učit se i konkrétní zkušeností a prožitkem v reálném světě i online. Ve 21. století už škola není jediným místem, kde je možné se vzdělávat. Proto je potřeba rozvíjet pestrou nabídku vzdělávacích příležitostí ve formálním i neformálním vzdělávání, a zachovat tak rozmanitost ve vzdělávání. Tomu odporuje např. tendence omezovat vznik nových škol, které přicházejí s novými trendy ve vzdělávání.

Fakta a trendy pozitivní

- Ve vládou schváleném [Dlouhodobém záměru vzdělávání](#)⁹ a rozvoje vzdělávací soustavy na období 2019-2023 je revize obsahu Rámcových vzdělávacích plánů zařazena mezi prioritní cíle.
- V neformálním vzdělávání (např. zájmové kroužky) roste počet organizací, které pracují systematicky na posilování své vzdělávací role. Neformální vzdělávání lze podpořit nově i z fondů Evropské unie.

Fakta a trendy negativní

- Omezování podmínek pro vznik nových škol trvá, a to jak v novém Dlouhodobém záměru vzdělávání, tak i v rámci [verdiktu Ústavního soudu](#).¹⁰
- Podíl vzdělávání aktivizujícími metodami a vzdělávání skrze zkušenosti a prožitky se nezvyšuje.
- Zastavily se práce na revizích Rámcových vzdělávacích programů. Např. aktuální kurikulum pro základní školy v oblasti ICT je z roku 2004.

CÍL MANIFESTU:

Změňme roli učitele v průvodce vzděláváním /ČR 2030: 4.2//SDG 4c/

Učitelé jsou klíčovými hybateli změny ve vzdělávání. Ze strany státu je nutné vytvořit co nejlepší podmínky pro to, aby se pedagogové (včetně budoucích učitelů) mohli stát průvodci vzděláváním, uměli vyvolávat zájem o učení, maximálně rozvíjeli potenciál svých žáků a studentů a přistupovali individuálně k jejich potřebám a rozvíjeli vztahy plné vzájemného respektu. Proto je potřeba vedle neustálého zlepšování vzdělávání učitelů a ředitelů škol umožnit přístup do škol i odborníkům z praxe.

⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN)

⁸ <https://www.eduin.cz/tiskove-zpravy/stanovisko-eduin-k-otevirani-dat-cermat-ze-spolecne-casti-maturitni-zkousky-a-jednotnych-prijimacich-zkousek/>

⁹ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dz-cr-2019-2023>

¹⁰ <http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=107861&pos=25&cnt=1592&typ=result>

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Změna konkurzní vyhlášky nabízí možnost kvalitnějšího výběru ředitelů škol, což může pozitivně ovlivnit i pracovní podmínky a motivaci učitelů.
- ✚ Návrh novely zákona o pedagogických pracovnících mírně uvolňuje podmínky pro výkon profese tak, aby se učiteli mohli dočasně stát i zájemci, kteří ještě nemají dokončeno pedagogické vzdělání.
- ✚ Konference pořádaná SKAV Úspěch pro každého žáka byla doprovodnou akcí v rámci přípravy Strategie vzdělávací politiky 2030+.

Fakta a trendy negativní

- ✚ Podmínky pro práci učitelů jsou z finančního hlediska [zcela nedostatečné](#).¹¹ Platy českých učitelů jsou [jedny z nejmenších](#)¹² v rámci zemí OECD a [čtyři z pěti českých vysokoškoláků mají ve středním věku vyšší plat než učitelé](#).¹³
- ✚ [Varovná data](#)¹⁴ o stavu učitelské populace ukazuje, že až 60 % učitelů vykazuje určité známky vyhoření.
- ✚ V tuto chvíli chybí cca [6 000 učitelů](#).¹⁵

11 http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_CZE.pdf

12 https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/EAG2019_CN_CZE.pdf

13 <https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=https://www.irozhlas.cz/sites/default/files/documents/2902e927cc54b2e80384ecedb2f0f034.df&pid=explorer&efh=false&a=v&chrome=false>

14 <http://www.cspsychiatr.cz/detail.php?stat=1229>

15 <http://www.msmt.cz/file/50371/>

2. ZELENÁ A INOVATIVNÍ EKONOMIKA

Garance tématu: Zelený kruh

Kontaktní osoba: Daniel Vondrouš, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

Manažerské shrnutí

Přes přijaté mezinárodní závazky a strategické národní dokumenty (**Strategický rámec ČR 2030¹⁶**, resp. rámec **Ministerstva pro životní prostředí¹⁷**) je pozice ČR nekompatibilní s pozicemi EU, OECD, OSN a dalších organizací usilujících o zmírnění dopadů změny klimatu, resp. o snížení emisí CO². Vláda připravuje harmonogram odstoupení od využívání uhlí. Přístup občanských spolků do řízení, kde jsou ovlivněny zájmy ochrany přírody a krajiny, se zhoršil. Kritická zůstává situace v oblasti ochrany půdy a lesů.

Čísla k zamyšlení

- **24 566 žádostí v celkovém objemu 4 765 mil. Kč¹⁸ bylo podpořeno do konce roku 2018 v rámci programu Nová zelená úsporám.**
- **Z Česka denně mizí 15 hektarů půdy.¹⁹**

CÍL MANIFESTU:

Snižujeme závislost na spotřebě surovin a vyčistíme ovzduší /ČR 2030: 9.1, 9.2, 9.3, 10.4, celý cíl 19//SDG 7, SDG 12.3 a 12.4, SDG 13/

Potřebujeme snížit závislost na ropě, uhlí a zemním plynu, rozumnou motivací a stabilními podmínkami rozvíjet rozvoj obnovitelných zdrojů a stlačit neúnosnou energetickou náročnost ekonomiky. Nezavádět jakékoli typy státních záruk a veřejné podpory pro jadernou nebo uhelnou energetiku, které by zatížily státní pokladnu nebo účty spotřebitelů, anebo zvýšily závislost české energetiky na cizím státu. Postupně ukončit spalování uhlí v zastaralých uhelných elektrárnách či domácích kotlích a kamnech a pomoci i těm sociálně nejslabším přejít na čisté zdroje. Také posílit povinnosti a práva obcí regulovat automobilový provoz a motivovat k investicím do šetrnějších technologií v průmyslu a energetice. Přijetí kvalitní odpadové legislativy a nových závazných cílů v Plánu odpadového hospodářství ČR musí zajistit splnění přicházejících evropských cílů pro opakované využívání a recyklaci cenných surovin.

Fakta a trendy pozitivní

- Program podpory zateplování domů a instalace malých OZE (NZÚ) byl posílen evropskými fondy. Zkvalitněn a posílen byl též program podpory náhrady vytápění domácností uhlím (kotlíkové dotace).
- Vláda zřídila **Uhelnou komisi²⁰**, která během roku připraví a navrhne harmonogram odstoupení od využívání uhlí v ČR. V Komisi jsou dva zástupci ekologických organizací.

¹⁶ <https://www.cr2030.cz/strategie/kapitoly-strategie/obce-a-regiony/4-5-adaptace-na-zmenu-klimatu/>

¹⁷ https://www.mzp.cz/en/climate_policy_of_the_czech_republic

¹⁸ <https://www.sfpz.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/detail-tiskove-zpravy/?id=97>

¹⁹ <https://domaci.ihned.cz/c1-66619780-cesko-prijde-denne-o-30-fotbalovych-hrist-zemedelske-pudy-kvuli-developerum-i-erozi-rika-odbornik>

²⁰ <https://www.mpo.cz/cz/energetika/uhelna-komise/uhelna-komise--248771/>

Fakta a trendy negativní

- Nejšpinavější česká uhelná elektrárna Počerady zvýšila vypouštění rtuti o 20 % a získala dvouletou výjimku na vypouštění o 30 % více škodlivých oxidů dusíku. ČEZ připravuje její prodej, aby ji nemusel odstavit.
- [Vláda schválila investorský model stavby](#)²¹ jaderného bloku v Dukovanech a ministerstvo životního prostředí ke stavbě [vydalo kladný posudek](#)²² vlivu na životní prostředí (EIA).
- Příprava odpadové legislativy a nových cílů [Plánu odpadového hospodářství](#)²³ má zpoždění, návrh vláda dosud neprojednala. Nejlevnější i nejrozšířenější zůstává skládkování. MŽP se postavilo proti návrhům na zlepšení recyklace PET lahví a hliníkových plechovek zálohovým systémem a prozatím odmítlo zvýšit míru recyklace podle nové evropské směrnice o plastech.

CÍL MANIFESTU:

Účastněme se rozhodování o vlivech na životní prostředí /ČR 2030: 18.3// SDG 16.7/

Obce a občanské spolky mají mít právo účastnit se rozhodování o vlivech na životní prostředí staveb od čerpací stanice až po úložiště jaderného odpadu (stejně jako se aktivně účastnit rozhodování o dalších otázkách ve veřejném zájmu – viz kapitola o demokratickém vládnutí). Práva seškrtaná za předchozí vlády je nezbytné vrátit občanům zpět. Zároveň je nutné zjednodušit, sjednotit a zpřehlednit legislativu, posílit stavební úřady a zrychlit tak rozhodování o stavbách.

Fakta a trendy negativní

- Od ledna 2018 jsou spolky novelou zákona o ochraně přírody a krajiny [vyloučeny z drtivé většiny správních řízení](#),²⁴ kde se rozhoduje o dopadech projektů na životní prostředí.
- [Navzdory slibům](#)²⁵ několika vlád a předvolebním slibům většiny politických stran nedošlo k předložení návrhu zákona, který by zapojil obce do všech fází rozhodování o umístění hlubinného úložiště jaderného odpadu. Zapojení obcí se [brání i stávající vláda](#).²⁶
- Objevují se účelové ataky na občanské spolky v enviromentální oblasti. Pražské zastupitelstvo [zamítlo v květnu 2018 přidělení grantu](#)²⁷ některým z doporučených projektů s odůvodněním, že žadatelé veřejně kritizují politiky.

21 https://www.irozhlas.cz/ekonomika/temelin-dukovany-vlada-cez-stavba-jaderna-elektrarna-energeticka-spolecnost_1907081618_mpr

22 https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP469

23 https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni-vlady-162319/#Zivotni_prostredi

24 <http://www.zelenykruh.cz/bily-slider-na-hp/senatori-schvalili-dalsi-omezeni-obcanskych-prav>

25 <http://www.zelenykruh.cz/tiskove-zpravy/politicke-strany-si-preji-posileni-role-obci-pri-rozhodovani-o-umisteni-uloziste-radioaktivniho-odpadu-povolbach-tak-muze-dojit-k-obnoveni-dialogu-statu-s-obcemi>

26 <http://www.platformaprotiulozisti.cz/cs/aktuality/prace-na-vyberu-lokalit-maji-zpozdeni-ale-ministerstvo-prumyslu-trva-na-uspechanem-rozhodovani.html>

27 <http://www.zelenykruh.cz/bily-slider-na-hp/ods-top-09-a-ano-trestaji-sve-kritiky-ztratou-grantu-podporu-ztratily-arnika-a-automat>

CÍL MANIFESTU:

Pečujeme o českou přírodu a krajinu /ČR 2030: 12.1, 12.3, 12.4, 12.5, 13.1, 14.1, 14.2, 15.1, 15.3, 19.4// SDG 6.6, SDG 15/

Pečujeme o českou krajinu tak, aby mohla zajišťovat dostatek vody a zároveň nás chránit před povodněmi. Také aby v ní bylo dost místa pro bohatou přírodu – aby přibývalo drobné zvěře, ptáků a motýlů, kvetoucích luk či mokřadů. Podporujeme přírodě blízké a tedy udržitelné lesní hospodaření (zajištěné mezinárodní certifikací FSC – Forest Stewardship Council, kterou vyžadují i velcí odběratelé dřeva a která je de facto reformou lesnické a myslivecké legislativy) a zemědělství zaměřené na produkci lokálních potravin a biopotravin. Ponechme v krajině také 3 % plochy pro místa, kde divoká příroda dostane volnou ruku. Krajina by měla být snadno a volně přístupná každému.

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Výměra půdy obhospodařované v ekologickém zemědělství, počet biofarem i obrat potravin se značkou bio [setrvale rostou](#).²⁸
- ✚ Parlament schválil novelu lesního zákona, která umožní řešit přemnožení spárkaté zvěře a změnit se způsob plánování lovu tak, aby postupně došlo k vytvoření rovnováhy mezi stavem lesa a počty zvěře. Zlepší se podmínky pro ponechání určitého množství starých stromů na dožití a k zetlení. Poslanci rovněž schválili pojistku, která zamezí případným návrhům na rozprodeje veřejných lesů.

Fakta a trendy negativní

- ✘ Nedaří se zastavit [ohromnou erozi](#)²⁹ české půdy. Na po mnoho let slibované vyhlášce se vláda [nedokázala dohodnout](#).³⁰ Její schválení již tři roky úspěšně blokuje lobby agrárních velkopodnikatelů.
- ✘ Od doby, kdy se snížil poplatky za zábor půdy, nezavedl stát žádné účinné nástroje ochrany půdy před zastavěním.
- ✘ Špatné hospodaření v hospodářských lesích spolu s dopadem klimatických změn spustilo nevídané odumírání lesních porostů v ČR. Opatření zmírňující kalamitu se daří prosazovat [jen částečně a pomalu](#).³¹

28 http://eagri.cz/public/web/file/616968/Rocenska_Ekologickeho_zemedelstvi_2017_k_zverejneni.pdf

29 <https://ekolist.cz/cz/publicistika/priroda/jak-ztracime-pudu-pod-nohama>

30 <https://www.euro.cz/byznys/z-ceska-mizi-ornice-protierozni-vyhlaska-je-ale-v-nedohlednu-143805a9>

31 <http://www.hnutiduha.cz/aktualne/poslanci-dnes-udelali-vyznamny-krok-k-uzdraveni-nasich-lesu>

3. ROVNOST MUŽŮ A ŽEN

Garance tématu: Česká ženská lobby

Kontaktní osoba: Hana Stelzerová, hana.stelzerova@czlobby.cz

Manažerské shrnutí

Nejdůležitějším milníkem v rámci úsilí o snižování genderově podmíněného násilí se stala debata o Úmluvě proti násilí na ženách a domácímu násilí (tzv. Istanbulská úmluva). Česká republika patří mezi jeden z mála států EU, který Úmluvu dosud neratifikoval. Počet znásilnění a případů domácího násilí na ženách neklesá. Rozdíly v odměňování žen a mužů v ČR patří v rámci EU k největším. Zákonný nárok na umístění dítěte od 3 let do školky v praxi funguje v omezené míře. Zastoupení žen v politických orgánech stagnuje v průměru kolem 20 %. Nebyla přijata žádná legislativní opatření na podporu účasti žen v politice. I přes dílčí pozitivní změny v oblasti institucionální nabídky péče o děti neumožňuje ČR pečujícím (zejm. ženám) dostatečně sladovat práci s péčí o závislou osobu.

Čísla k zamyšlení

- **32 % žen starších 15 let v ČR ve svém životě zažilo fyzické nebo sexuální násilí.**³²
- **Až 30 % dětí ve věku tří let nenajde místo v mateřské škole, ačkoli na to mají ze zákona nárok.**
- **ČR dotuje místa ve školkách čtyřikrát nižší částkou, než je průměr v zemích OECD, což má negativní dopad zejména na výši platů v MŠ.**
- **V ČR je 0 center, které by mohly nabídnout odbornou pomoc ženám, které byly znásilněny.**
- **Rozdíly ve finančním ohodnocení mužů a žen na stejných pozicích přesahují 22 %, a patříme tak na druhé nejhorší místo v EU.**

CÍL MANIFESTU:

Předcházíme všem podobám násilí na ženách a pomáháme těm, kdo ho zažijí /SDG 5.2, SDG 16.1/

Pokusme se prolomit tabu a začneme veřejně mluvit o různých podobách násilí na ženách. Násilí na ženách nemůže být považováno za okrajový problém jednotlivých žen a dívek, ale musí být systematicky řešeno a potíráno. Zásadní je prevence, informovanost a dostupná péče pro všechny oběti. Požadujeme, aby ČR co nejdříve ratifikovala Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, tzv. Istanbulskou úmluvu. Tato úmluva představuje nejobširnější mezinárodní smlouvu usilující o vyřešení tohoto závažného problému porušování lidských práv. Jejím cílem je nulová tolerance k této formě násilí a představuje významný krok k tomu, aby se Evropa, ale i svět mimo ni, staly bezpečnějšími.

³² www.profem.cz/shared/clanky/207/Fra%20results%20-%20countries%20summery.pdf

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Petici na podporu ratifikace Úmluvy proti násilí na ženách a domácímu násilí podpořilo 10 800 občanů.
- ✚ Vláda schválila [Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022](#)³³
- ✚ Úřad vlády spustil [doménu To je rovnost](#)³⁴ i [facebookovou stránku](#) šířící informace o *Úmluvě proti násilí na ženách a domácímu násilí*.

Fakta a trendy negativní

- ✚ Česká republika patří mezi jeden z mála států EU, který Úmluvu proti násilí na ženách a domácímu násilí neratifikoval, přestože česká vláda dokument podepsala již v roce 2016. Veřejná debata o obsahu a významu Úmluvy je zatížena řadou dezinformací a vzdálena od skutečného problému, kterým je genderově podmíněné násilí.
- ✚ Každý rok je na policii oznámeno cca 600 případů znásilnění (asi 10 % všech případů). Odborná centra podpory pro oběti znásilnění neexistují, ačkoli počet nahlášených znásilnění roste.
- ✚ Každoročně je registrováno přibližně 2 500 případů domácího násilí v rodinách, kde vyrůstají děti. (Úřad vlády, 2018). V bezpečných zařízeních je pro oběti domácího násilí dostupných pouze 90 lůžek pro celou ČR³⁵.
- ✚ V ČR každoročně zemře v důsledku domácího násilí [desítka žen](#).³⁶

CÍL MANIFESTU:

Odstraňme nerovnosti v příjmech mezi muži a ženami, zejména pro kritické věkové skupiny /ČR 2030: 1.2, 3.3//SDG 5a/

Trvejme na tom, že za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty se platí stejná odměna, ať ji vykonává muž nebo žena. Státní úřad inspekce práce má dostatečné pravomoci kontrolovat přímou a nepřímou diskriminaci ve vztahu k odměňování a musí tak začít skutečně činit. Stát by měl jít příkladem ve vlastních institucích. To se neděje, platový rozdíl ve veřejné sféře i přes existenci tabulkových platů zhruba odpovídá celkovému rozdílu v odměňování žen a mužů.

Věnujme pozornost podpoře ekonomické nezávislosti žen, například formou vzdělávání, poradenství nebo pobídkami k možnostem podnikání. Neplacení výživného zvyšuje riziko ohrožení chudobou. Stát by měl přijmout zákon o zálohovaném výživném. Dále by měl finančně podpořit rodiny s více dětmi a v rámci důchodového systému zmírňovat chudobu seniorek.

33 <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/AP-DN---grafikaFINAL.pdf>

34 <https://www.tojetrovnost.cz/cs/istanbulska-umluva-domaci-nasili-v-cr>

35 Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 - 2022. Úřad vlády České republiky, 2019. [online]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/AP-DN---grafikaFINAL.pdf>

36 <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/obetem-domaciho-nasili-ma-pomoci-nova-mobilni-aplikace/r~cfafae05d11e988f50cc47ab5f122/>

Fakta a trendy pozitivní

- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR věnuje tématu nerovného odměňování mužů a žen značnou pozornost, a to i díky projektu 22 % K ROVNOSTI.³⁷
- Tématu se věnuje Úřad veřejného ochránce práv. Poskytuje metodickou pomoc obětem platové diskriminace.

Fakta a trendy negativní

- Rozdíly v průměrných mzdách žen a mužů v ČR patří v rámci EU k největším. Ženy jsou na trhu práce diskriminovány jak přímo (dostávají za stejnou práci menší odměnu), tak nepřímo (obory, ve kterých převažují ženy, jsou hůře placené).
- V roce 2018 pracovalo v rozhodovacích pozicích společností kótovaných na burze pouze 13,8 % žen.³⁸
- Gender pay gap mezi českými ženami a muži byl v roce 2017 druhým nejvyšším (22,8 %) v rámci Evropské unie.³⁹
- Mezi ICT odborníky je mnohem více mužů (90 %) než žen, a to jak mezi manažery a specialisty (89 %), tak mezi techniky a mechaniky (91 %). Mezi studenty a absolventy ICT oborů je v současné době mužů 94 - 95 %.⁴⁰
- Ohroženy chudobou jsou v produktivním věku více ženy (12 %) než muži (9,5 %).⁴¹
- Rada vlády pro rovnost žen a mužů vyzvala vládu již v březnu 2017, aby projednala a do parlamentu předložila připravený návrh zákona o zálohovém výživném. Návrh zákona však vláda ani do konce října 2019 neprojednala.⁴²

CÍL MANIFESTU:

Zajistíme péči o potřebné z veřejných zdrojů, aby byla dostupná všem /ČR 2030: 1.1//SDGs 5.4/

Podporujeme rozvoj kvalitních, důstojných a finančně dostupných služeb zajišťujících péči o děti, stejně tak jako péči o seniory a seniorky a osoby se zdravotním postižením. Lidé by měli mít možnost zvolit si vyhovující typ péče. Požadujeme naplňování nové Koncepce rodinné politiky ze září 2017.

Podporujeme zachování současného trendu zvyšování nabídky těchto služeb a důrazně se ohrazujeme proti tendencím rušit služby péče, které byly zavedeny v uplynulých letech (dětské skupiny, mikrojesle, místa v mateřských školách pro děti od dvou let).

37 Projekt se zabývá příčinami a dopady nerovného odměňování na jednotlivce, rodiny, firmy, instituce i společnost a ekonomiku jako celek. Jeho součástí jsou návrhy systémových řešení v podobě akčního plánu, řešení nerovného odměňování či návrhu legislativních opatření pro podporu zaměstnavatelů prosazujících rovné příležitosti žen a mužů.

38 Largest listed companies: presidents, board members and employee representatives. European Institute for Gender Equality [online]. Dostupné z: [\[https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/indicator/wmidm_bus_bus_wmid_comp_compbm/datatable\]](https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/indicator/wmidm_bus_bus_wmid_comp_compbm/datatable)

39 Gender pay gap statistics. EUROSTAT, 2019 [online]. Dostupné z: [\[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics\]](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_pay_gap_statistics).

40 ICT odborníci v České republice, Český statistický úřad, 2019. [online]. Dostupné z: [\[https://www.czso.cz/documents/10180/95632581/063009-18.pdf/0f4ba681-c6b3-4226-b81e-6634cac046fb?version=1.2\]](https://www.czso.cz/documents/10180/95632581/063009-18.pdf/0f4ba681-c6b3-4226-b81e-6634cac046fb?version=1.2).

41 People at risk of poverty or social exclusion by age and sex. Eurostat, 2019. [online]. Dostupné z: [\[https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_peps01&lang=en\]](https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_peps01&lang=en).

42 Návrh zákona v e-kepu: https://apps.odok.cz/veklep-detail?p_p_id=material_WAR_odokkpl&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=3&_material_WAR_odokkpl_pid=ALBSBCTB7HK4&tab=detail

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Z prostředků EU bylo financováno již 850 dětských skupin s kapacitou více než 11 000 míst pro děti od 1 roku do 6 let.
- ✚ Dále bylo vytvořeno necelých 5 000 míst v dětských klubech.
- ✚ V roce 2018 začali mít otcové v České republice možnost čerpat tzv. „otcovskou dovolenou“ v rozsahu sedmi dnů.

Fakta a trendy negativní

- ✘ Novela školského zákona⁴³ zavedla povinnost zajistit kapacity pro dvouleté děti v mateřských školách. Opatření, která měla vést k navýšení kapacit v MŠ, však bylo v červnu 2018 Parlamentem zrušeno ještě před svojí účinností.
- ✘ Každé šesté dítě ve věku tří let neuspělo při zápisu do MŠ, ačkoli má na umístění zákonný nárok. V Praze se dokonce jednalo o téměř 30 % nepřijatých tříletých dětí, ve Středních Čechách o 22 % a v Jihomoravském a Zlínském kraji o téměř 17 % těchto dětí.⁴⁴
- ✘ V mikrojeslích (pro děti od šesti měsíců do 4 let) bylo vytvořeno pouze 76 míst.
- ✘ Podle odhadů chybí nabídka péče pro 14 000 dětí mladších 3 let.⁴⁵
- ✘ Členské státy OECD dotují jedno místo v předškolním zařízení v průměru 20,5 tisíce dolarů ročně. Česká republika dotuje místo částkou 4,4krát nižší.⁴⁶
- ✘ Rodičovský příspěvek v roce 2018 čerpalo pouze 1,8 % otců.⁴⁷

CÍL MANIFESTU:

Zasadíme se o společné řízení státu muži a ženami /ČR 2030: 27.1// SDG 5c/

Podporujeme vyšší zastoupení žen v rozhodovacích pozicích tak, aby správa země byla rovnoměrně rozdělena mezi muže i ženy. Zavedeme proto opatření, která vyrovnají poměry a zvýší účast žen v politice.

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Ve vládě ČR se zastoupení žen za posledních 6 let zvýšilo. Vláda premiéra Sobotky (2013-2017) měla v 26členném zastoupení 5 žen, v 15členné první vládě premiéra Babiše (2017-2018) působily 4 ženy. Momentálně je v 20členné vládě 6 žen.⁴⁸

43 Zákon č. 178/2016 Sb.

44 Statistická ročenka školství - výkonové ukazatele. Zápisy k předškolnímu vzdělávání v MŠ – počty zapisovaných dětí/dívek podle věku – podle území a výsledku zápisu. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - Odbor školské statistiky, analýz a informační strategie. [online]. Dostupné z: [<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>].

45 Zpráva o České republice 2019. Posouzení pokroku ve strukturálních reformách a v předcházení a nápravě makroekonomické nerovnováhy a výsledky hloubkových přezkumů strukturálních reforem podle nařízení (EU) č. 1176/2011. Evropská komise, 2019. [online]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-czech-republic_cs.pdf].

46 Fakta a zdroje k tématu předškolních zařízení pro děti od dvou let. Česká ženská lobby, 2018. [online]. Dostupné z: [<https://czlobby.cz/cs/zpravy/fakta-zdroje-k-tematu-predskolnich-zarizeni-pro-deti-od-dvou-let>].

47 Počet příjemců rodičovského příspěvku podle pohlaví. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2019. [online]. Dostupné z: [<https://www.mpsv.cz/cs/10543>].

48 Vláda ČR. Fórum 50 %. [online]. Dostupné z: [<https://padesatprocent.cz/cz/statistiky/zastoupeni-zen-a-muzu-v-politice/vlada-cr>]

Fakta a trendy negativní

- V roce 2015 vláda neschválila návrh zákona na zavedení genderových kvót na kandidátní listiny, který měl pomoci většímu zastoupení žen na volitelných místech. Negativní trend pokračoval v roce 2018 zrušením kvót na vyrovnané zastoupení žen a mužů na kandidátkách v ČSSD. Na post hlavy státu v roce 2018 nekandidovala žádná žena.
- V posledních dvou volbách do zastupitelstev obcí (2014 a 2018) se procento zvolených žen téměř nezměnilo a pohybovalo se mezi 27 a 28 %.⁴⁹ V krajských volbách bylo v roce 2012 zvoleno 19,9 % žen a v roce 2016 to bylo 20,3 % žen.⁵⁰
- Zastoupení žen v Poslanecké sněmovně od roku 2013 nezaznamenalo výrazný posun – oproti 19,5 % z roku 2013 se poměr žen v roce 2017 zvýšil pouze na 22 %. Na podobné úrovni zůstává i složení kandidátních listin, kde v roce 2017 tvořily ženy jen něco přes jednu čtvrtinu kandidujících (28,6 %).⁵¹

49 Zaostřeno na ženy a muže 2018. Český statistický úřad, 2018. [online]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/documents/10180/60622084/30000218.pdf/ca944559-950a-45c0-bd6b-fbe949cd0373?version=1.5>>

50 Zastupitelstva krajů. Fórum 50 %. [online]. Dostupné z: <<https://padesatprocent.cz/cz/statistiky/zastoupeni-zen-a-muzu-v-politice/krajska-zastupitelstva>>

51 Poslanecká sněmovna. Fórum 50 %. [online]. Dostupné z: <<https://padesatprocent.cz/cz/statistiky/zastoupeni-zen-a-muzu-v-politice/poslanecka-snemovna>>

4. SOUDRŽNÁ A ROZMANITÁ SPOLEČNOST

Garance tématu: Institut pro sociální inkluzi – IPSI, PROUD – Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu

Kontaktní osoba pro sociální oblast: Martin Šimáček, martin.simacek@centrum.cz

Kontaktní osoba pro rovnoprávnost a diverzitu: Adéla Horáková, adela.horakova@proud.cz

Manažerské shrnutí

Aktivní politika zaměstnanosti zůstává rigidní, nepřizpůsobuje se potřebám znevýhodněných a dlouhodobě nezaměstnaných lidí. Oddlužení se nekoná, legálně pracovat se nadále nevyplatí. Podmínky pro získání dávek se zpříšňují, ze systému pomoci v hmotné nouzi vypadlo přes 40 tisíc domácností. Insolvence fyzických osob nejsou dostupnější, ale naopak se zvyšuje nejistota dlužníků, jak v jejich případě soud rozhodne. Vláda rezignovala na přípravu zákona o sociálním bydlení. Nedaří se prosadit změny v systému péče o ohrožené děti a rodiny.

Od roku 2006, kdy bylo přijato registrované partnerství, nebyla v ČR žádným způsobem legislativní cestou zlepšena situace LGBT+ lidí a jejich dětí. LGBT+ lidem jsou kvůli nemožnosti uzavírat spolu manželství upřena všechna práva a povinnosti s tímto stavem spojená. Patří sem zejména možnost společných adopcí a osvojení dítěte druhého manžela. Trans lidé jsou nuceni se rozvést a podstoupit sterilizaci, pokud chtějí úředně změnit svůj gender.

Čísla k zamyšlení

- V roce 2018 bylo v rámci APZ nově vytvořeno celkem 28 221 pracovních míst. Nejvíce míst bylo vytvořeno opět v rámci veřejně prospěšných prací, a to 15 842.**
- V exekuci je více než 861 tisíc lidí v Česku, což znamená, že se přímo týká asi 1,5 obyvatel země.**
- 6 429 korun – taková je nezabavitelná měsíční částka v případě exekucí.**
- 16,1 mld. korun – celková výše dotací MPSV pro sociální služby v roce 2019. Jde o historické maximum.**
- Ze 400 na 200 mil. Kč se snížila dotace MPSV krajům a obcím na výkon sociální práce.**
- 70 000 občanů podpořilo petici iniciativy „Jsme fér“ na podporu manželství pro všechny.**

CÍL MANIFESTU:

Řešme dlouhodobou nezaměstnanost a zaměstnanost znevýhodněných skupin /ČR 2030: 2.3, celý cíl 16, 17.4, 27.1//SDG 8.8, SDG 10.1/

Přizpůsobme aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) potřebám znevýhodněných a dlouhodobě nezaměstnaných lidí, resp. zvýšme účinnost služeb zaměstnanosti, která je v současné době velmi nízká. APZ pro dlouhodobě nezaměstnané musí být postavena na principech postupného zaměstnávání, tj. na postupném návratu na trh práce s využitím zejména podporovaných dotovaných míst nebo sociálních podniků. Služby zaměstnanosti Úřadu práce provažme s dalšími službami – sociální prací, sociálními službami, dluhovým poradenstvím, zvyšováním finanční gramotnosti, aj. Trvejme na tom, aby APZ byla ukotvena ve spolupráci Úřadu práce, obecních úřadů, poskytovatelů sociálních služeb, ale i zaměstnavatelů. Podprůměrně rozvinuté regiony potřebují dostat účinnou podporu, což se neobejde bez efektivní strategie regionálního rozvoje. Vraťme dávky pomoci ve hmotné nouzi k původnímu konceptu chudinských dávek, které nárokově pomáhají lidem v krizové sociální situaci. Zrušme současnou podobu demotivační a prakticky neplacené veřejné služby a převedme ji na motivační nástroj, který aktivizuje a pomáhá lidem vrátit se na trh práce.

Fakta a trendy negativní

- Aktivní politika zaměstnanosti se mívá s potřebami dlouhodobě nezaměstnaných lidí. Největší úsilí je ze strany úřadů věnováno vytváření míst pro veřejně prospěšné práce, ačkoli výzkum prokázal, že tento typ práce snižuje šance nezaměstnaných uplatnit se na běžném trhu práce.⁵² Relevantní nástroj aktivní politiky zaměstnanosti – společensky účelná pracovní místa – zůstávají stranou pozornosti.
- Dávky pomoci v hmotné nouzi nadále ztrácejí svou původní funkci základní chudinské dávky. Neochraňují systematicky potřebné osoby a rodiny, ale naopak jsou stále více podmiňovány, a pro řadu příjemců se staly de facto nedostupnými. I proto počty jejich příjemců a jejich celkové objem meziročně stále klesají, za sledované období v podstatě více než o dvojnásobek.

CÍL MANIFESTU:

Vytvoříme systém sociálního bydlení a předcházíme předlužení /ČR 2030: 17.3//SDG 1.3/

Odebírat rodinám děti kvůli špatnému bydlení (či obecně kvůli nevyhovující sociální/ekonomické situaci) je krátkozraké. Systém sociálního bydlení, definovaný zákonem a garantovaný veřejnou správou, představuje mnohem citlivější a dlouhodobě výhodnější přístup. Měl by dále minimalizovat počet lidí bez přístřeší, na ubytovnách, v institucích či sociálně vyloučených lokalitách; snížit počet lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřeně vysokou část svých příjmů (např. podstatná část seniorů a seniorek) a preventivně působit proti ztrátě bydlení a bezdomovectví. Osobám v nouzi zajistíme bezplatné právní poradenství, zejména dluhové poradenství. Chronické předlužení obyvatel je nutné řešit legislativním zásahem – zpřístupněním osobního bankrotu většímu počtu předlužených, regulací trhu s půjčkami a odstraněním dodatečných plateb za exekuce. Zároveň účinně postihujeme lichvu, obchodování s lidmi, výrobu a distribuci drog a posilujeme sociální služby, včetně resocializačních programů pro osoby opouštějící nápravná zařízení.

Fakta a trendy negativní

- Oddlužení se nekoná, legálně pracovat se nadále nevyplatí.⁵³ Na začátku roku 2018 sice vláda schválila novelu insolvenčního zákona, pozměňovací návrhy se však z novely stal paskvil, který v konečném důsledku naděje na oddlužení nezvyšuje.⁵⁴ Nemění se ani výše životního minima. Navýšení životního minima je důležité především proto, že se od něj odvíjí výše nezabavitelné částky. Ta zůstává nízká a pro rok 2019 činí 6 429 korun.

52 Dokládá to zpráva Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí dokončená v roce 2018, která zmapovala pohyb klientů ÚP umístěných na VPP v roce 2014. Výzkumníci zjistili, že osoby stejného typu znevýhodnění v rámci VPP nepodpořené se do evidence ÚP vracely tempem od 8,6 % po půl roce přes 21,6 % po jednom roce až po 28,9 % po dvou letech. Naproti tomu osoby formou VPP podpořené se zpět v evidenci ÚP ocitaly daleko rychleji a pravděpodobněji, ve stejné nejistotě jako před VPP.

53 <http://centrumspot.cz/prace-jako-financni-a-existencni-riziko-spustili-jsme-kalkulacku-davek-dani-a-exekuci/>

54 Nově bude insolvenční řízení trvat pět let a dlužník by během něj měl uhradit alespoň 30 % závazků, což však nebude muset při vstupu do řízení prokázat. Pokud dlužník po pěti letech nesplatí požadovaných 30 % dluhu, rozhodne o úspěšnosti řízení soud. Pokud soudce rozhodne, že se dlužník dostatečně nesnažil, zbylých dluhů ho nezbaví. Po celou dobu řízení však musí mít dostatečné příjmy na to, aby každý měsíc kromě odměny insolvenčnímu správci zaplatil stejnou částku i věřitelům, tedy celkem 2 178 korun měsíčně. Insolvence není dostupnější, ale naopak se zvyšuje nejistota dlužníků, jak v jejich případě soud rozhodne. Současná soudní praxe přitom ukazuje, že v různých krajích rozhodují velmi rozdílně. Dostupnost oddlužení se tedy velmi pravděpodobně bude krajově lišit. <http://www.tiki-toki.com/timeline/entry/656735/Pro-v-esku-vyrosto-za-26-let-pes-600-chudinskch-tvrt/#vars!panel=12113612!>

- Zákon o sociálním bydlení sice Sobotkova vláda schválila, ale v roce 2017 neprošel sněmovnou a v současném volebním období se nepřipravuje, i když jej má vláda v programovém prohlášení. Naopak v přípravě je další redukce dávek podpory bydlení, které by v různých variantách znamenaly nedostupnost bydlení pro jednotky až několik desítek tisíc domácností, které bydlí díky podpoře doplatkem nebo příspěvkem na bydlení.⁵⁵
- K lokálnímu zákazu poskytování doplatku na bydlení (dávka v hmotné nouzi) přistupuje stále více obcí.⁵⁶ K 31. červnu 2019 evidoval Úřad práce 66 vyhlášených zón. Více než třicet dalších obcí zahájilo úkony k jejich vyhlášení.

CÍL MANIFESTU:

Zvyšme dostupnost sociálních služeb a podporujeme život doma místo v ústavech /ČR 2030: 3.1, 27.1//SDG 1.3/

Stát, kraje a obce se musí zaměřit na podporu a upřednostnění terénních a ambulantních služeb oproti službám pobytovým. Sociální služby musí lidem co nejvíce pomáhat v jejich přirozeném prostředí a umožnit jejich začleňování do společnosti v místě, kde žijí (tzv. deinstitucionalizace služeb péče a ústavní výchovy). Učíme sociální služby dostupné po celém území státu podle potřeb obyvatel a zajistíme, aby jejich plánování a financování bylo transparentní, stabilní a víceleté. Současně s tím musí být sociální a zdravotní pracovníci lépe odměňováni.

Fakta a trendy pozitivní

- Výše dotací MPSV pro sociální služby dosahuje v roce 2019 celkem 16,1 mld. korun, což je historické maximum. Služby jsou relativně dobře financovány v určitých krajích, na řadě míst však dostupnost kolísá, a to zejména pro lidi v sociálním vyloučení nebo pro osoby náročné péči.

Fakta a trendy negativní

- V roce 2019 se o polovinu snížila dotace MPSV krajům a obcím na výkon sociální práce (konkrétně z 400 na 200 milionů korun). Kromě toho ministryně práce naznačila, že podobné škrtky se mohou v příštím roce dotknout také dotace na výkon sociálně právní ochrany dětí.⁵⁷
- MPSV připravuje novelu zákona o sociálních službách, jejíž parametry nejsou zcela známy. Podle jedné z verzí však může dojít k tak zásadní změně v plánování a financování sociálních služeb, že se dosavadní systém de facto rozpadne a bude nahrazen národním, řízeným ministerstvem.
- Nedaří se prosadit změny v systému péče o ohrožené děti a rodiny. Přestože vláda v roce 2012 schválila [Národní strategii ochrany práv dětí](#),⁵⁸ k naplnění velké části úkolů nikdy nedošlo. Opět se tak projevil starý problém – zastřešující odpovědnost za agendu dětí nemá v ČR nikdo a zároveň všichni. Ani usnesení vlády z prosince roku 2016, kterým bylo MPSV uloženo připravit právní úpravu sjednocení systému péče o ohrožené děti a rodiny pod jeden rezort a právní úpravu omezení umisťování nemladších dětí do ústavní péče, nepřineslo reálný výsledek.

⁵⁵ <http://socialniinkluzce.cz/revize-socialnich-davek-verze-2019/>; https://www.mpsv.cz/files/clanky/35080/TZ_Vychodiska_revize_socdavek_MPSV.pdf?fbclid=IwAR36rPzXWvt_8ZGZ9tYNxdqB0JZVkrcoNSDpJqbwdP0D1coBTQJOyJesCy0; <http://socialniinkluzce.cz/ministerstvo-skrtka-davky-i-lidi/>

⁵⁶ Tzv. bezdoplatkové zóny byly uzákoněny v roce 2017.

⁵⁷ <http://socialniinkluzce.cz/vlada-skrtka-socialni-praci-obci-postara-se-stat/>

⁵⁸ <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mpsv/strategie/narodni-strategie-ochrany-prav-deti-2012?typ=detail>

CÍL MANIFESTU:

Odstraňme znevýhodnění založená na odlišné identitě /ČR 2030: 3.4//SDG 10.2/

Zrušme předpisy, které znevýhodňují určité skupiny obyvatel a jejich děti jen na základě jejich identity, například znevýhodnění z důvodu sexuální orientace nebo pohlavní identity v oblasti vztahové a rodinné. Zrušme zákaz manželství pro gay a lesbické páry a umožňme tak mimo jiné těmto párům společně osvojovat děti nebo přiosvojovat dítě jejich partnera či partnerky. Uznávejme úřední změnu pohlaví transsexuálních osob bez podmínky povinné sterilizace.

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Nálezem Ústavního soudu byl zrušen zákaz individuální adopce pro registrované partnery.⁵⁹
- ✚ Nálezem Ústavního soudu bylo uznáno otcovství dvou mužů vůči dítěti českého občanství, ale pouze pokud se stali rodiči podle cizího práva.⁶⁰
- ✚ Iniciativa Jsme fér zahájila na jaře 2017 intenzivní veřejnou debatu o právu LGBT+ lidí vstupovat do manželství. Výsledkem bylo předložení poslanecké novely občanského zákoníku.⁶¹ Vláda vyjádřila s novelou souhlas, veřejně tak učinil i premiér.

Fakta a trendy negativní

- ✘ Ani po patnácti měsících nebylo o novele občanského zákoníku hlasováno.⁶² Skupina poslanců navíc předložila oponentní návrh na změnu ústavního zákona, kterým by se manželství LGBT+ lidem zakázalo přímo v Ústavě.
- ✘ Došlo k výraznému nárůstu agresivity vůči LGBT+ lidem. Ze strany některých politiků⁶³, církevních představitelů⁶⁴, některých médií a také občanských aktivistů (např. Aliance pro rodinu⁶⁵, Hnutí pro život⁶⁶).

⁵⁹ www.usoud.cz/aktualne/pouha-skutecnost-ze-osoba-zije-v-registrovanem-partnerstvi-nemuze-byt-prekazkou-osvoje/

⁶⁰ <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=98210&pos=3&cnt=9&typ=result>

⁶¹ <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&T=201>

⁶² https://www.jsmefer.cz/proc_snemovna_jeste_nehlasovala

⁶³ https://www.jsmefer.cz/politici_o_manzelstvi_pro_vsechny

⁶⁴ https://www.lidovky.cz/domov/homosexualove-budou-vladnout-tenhle-skandal-nelze-prejit-kritizuje-projev-kneze-halik.A181012_094059_In_domov_jho; https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/dominik-duka-lgbt-krestanstvi-polsko_1908112049_per

⁶⁵ <https://alipro.cz/>

⁶⁶ <http://hnutiprozivot.cz/>

5. MIGRACE JAKO PŘIROZENÁ SOUČÁST ŽIVOTA

Zastřešující organizace: Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR

Kontaktní osoba: Barbora Chrzová, chrzova@migracnikonsorcium.cz

Manažerské shrnutí

Počet cizinců pobývajících v České republice stále narůstá, čímž získává na významu také výzva jejich integrování do české společnosti. Veřejné povědomí o integraci, tedy procesu usilujícím o bezproblémové a oboustranně prospěšné soužití majority a cizinců, zůstává nízké, ale v uchopení integrační politiky dochází k dílčím úspěchům. V oblasti azylové politiky se Česká republika nadále staví odmítavě k relokacím i přesídlování žadatelů o azyl a apely na solidaritu s uprchlíky či státy, jež čelí velkému počtu přicházejících migrantů, tak zůstávají nevyslyšeny. Ucelený přehled o situaci v oblasti migrace a integrace nabízí publikace „[Integrace cizinců v Česku z pohledu nevládních organizací](#)“.⁶⁷

Čísla k zamyšlení

- **Členské organizace Konsorcia nevládních organizací pracujících s migranty v ČR v roce 2017 podpořily více než 30 000 klientů (převážně cizinců).**
- **Od roku 2015 žádá o azyl v ČR přibližně 1 500 žadatelů ročně, průměrně 300 z nich získá určitou formu ochrany (azyl, doplňkovou ochranu, humanitární azyl).**
- **V roce 2018 Česko odmítlo 89 % žádostí o azyl, a zařadilo se tak v rámci EU na pozici státu s nejpřísnější azylovou politikou.**⁶⁸
- **Počet cizinců pobývajících v ČR setrvale roste, v roce 2018 dosáhl téměř 567 tisíc, a poprvé tak překročil 5% podíl na populaci ČR. Více než polovina cizinců u nás pobývá dlouhodobě a má v ČR trvalý pobyt (nárok na něj vzniká po 5 letech nepřetržitého pobytu). Necelá polovina z daného počtu zde pobývá za účelem zaměstnání a podnikání, pětina za účelem studia a čtvrtina za účelem rodinného života. Počet zaměstnaných a podnikajících cizinců v ČR (včetně občanů EU, kteří jsou zde v rámci volného pohybu osob), dosahuje více než půl milionu.**⁶⁹

CÍL MANIFESTU:

Začleňme stávající imigranty do trhu práce, vzdělávání a politiky, postupně se více otvíráme /ČR 2030: 2.5//SDGs 8.8/

Silná a sebevědomá společnost dokáže lidem z jiných zemí a kulturních prostředí nabídnout takové podmínky, aby se v ní mohli cítit doma a plně se začlenit. Pro úspěch integrace musí stát nastavit pravidla. Zajistíme férové podmínky pro migranty na trhu práce, podpoříme je vzdělávacími kurzy a možností důstojného bydlení, začleňujeme migranty dlouhodobě pobývajících v ČR do sociálního systému. Integrujeme jejich děti do českých škol prostřednictvím podpory pedagogů, speciální přípravy pro asistenty učitelů a systematické spolupráce škol s rodinami. Imigrantům s trvalým pobytem dejme právo účastnit se místních voleb a stát se členy politických stran. Postupně navyšujeme počet přijímaných uprchlíků, bez ohledu na jejich etnický původ, mateřský jazyk či vyznání.

⁶⁷ http://www.migracnikonsorcium.cz/wp-content/uploads/2019/01/Integrace-z-pohledu-NNO_produk%C4%8D-2_EU.pdf

⁶⁸ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/azyl-uspesnost_1905070600_pek, data k azylu také na stránkách MV: <https://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=22184201&doctype=ART>.

⁶⁹ Data ČSÚ: Publikace Cizinci v ČR 2018: <https://www.czso.cz/csu/czso/cizinci-v-cr-2018> / https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Pojem integrace se poprvé uplatnil v novele cizineckého zákona, která financování stávající [sítě krajských integračních center](#)⁷⁰ převedla pod státní rozpočet a zavádí do praxe adaptačně-integrační kurzy.
- ✚ Vláda v roce 2019 systematizovala a sjednotila stávající programy týkající se ekonomické migrace, které mají zjednodušit příchod zahraničních pracovníků z určitých zemí a s určitou kvalifikací. Zavedla také kvóty ekonomické migrace (maximální počty žádostí na jednotlivých zastupitelských úřadech), čímž posílila transparentnost dosud velmi nepřehledného systému.
- ✚ Vláda v roce 2016 potřetí aktualizovala [koncept integrace cizinců](#)⁷¹ a každoročně zveřejňuje akční plán její realizace. Koncepte v souladu s cíli Manifestu považuje za klíčové oblasti integrace znalost českého jazyka, ekonomickou soběstačnost a orientaci cizinců ve společnosti. Strategické dokumenty tedy existují, problém spočívá v jejich naplňování.
- ✚ Vlastní koncept integrace cizinců má [Hlavní město Praha](#)⁷² a připravuje ji několik dalších obcí.

Fakta a trendy negativní

- ✚ Realizace cílů v oblasti integrace cizinců naráží na podfinancování a nedostatečný zájem či znalosti aktérů, kteří by je měli naplňovat. Mnoho z plánovaných politik je realizováno velmi omezeně nebo vůbec. Například povinné adaptačně-integrační kurzy mají nedostatečnou časovou dotaci čtyři hodiny a nefinancuje je stát, ale platí si je sami cizinci.
- ✚ Při novelizacích zákona o pobytu cizinců i zákona o azylu pravidelně dochází ke zpřísnování již velmi přísných podmínek života cizinců v ČR a k ořezávání jejich procesních práv, často na hranici ústavnosti či dodržování lidských práv. Poslední novela zákona o pobytu cizinců se výrazně dotkla svobody zahraničních zaměstnanců, zejména nemožností změnit zaměstnavatele během prvních 6 měsíců.⁷³
- ✚ Přetrvávající anti-imigrační diskurs ztěžuje racionální diskusi o integrační politice a odrazuje politické představitele od toho, aby nad tématem převzali odpovědnost.⁷⁴

CÍL MANIFESTU:

Budme více solidárním, koncepčním a konstruktivním členem EU, chraňme důstojnost migrantů /SDG 10/

Česko se nemusí stydět za svůj mezinárodní příspěvek k řešení tzv. uprchlické či migrační krize. Navyšuje postupně finance pro národní, evropské i mezinárodní programy pro okamžitou stabilizaci situace i řešení hlubších příčin vysídlení. Dodejme však resortním příspěvkům jednotící dlouhodobý záměr, provázanost a transparentní vyhodnocování. Více solidarity bychom měli prokazovat vůči evropským sousedům i vůči ústřední myšlence svobody pohybu a pobytu mezi členskými státy (viz i kapitola Spolupráce s EU a se světem). Schengen se neobejde bez společné ochrany vnější hranice, která se zároveň však nesmí dít na úkor mezinárodní ochrany uprchlíků a respektování základní lidské důstojnosti všech migrantů.

70 <http://www.integracnicentra.cz/>

71 Základní dokumenty k vládní integrační politice na stránkách Ministerstva vnitra ke stažení: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/zakladni-dokumenty-k-integracni-politice-ke-stazeni.aspx>

72 Koncepte Hlavního města Prahy pro oblast integrace cizinců je ke stažení <https://metropolevsech.eu/cs/o-nas/koncepce-hl-m-prahy-pro-oblast-integrace-cizincu/>

73 Detailní analýza změn novely z července 2019 je na stránkách Konsorcia: <http://www.migracnikonsorcium.cz/cs/2019-08-detailni-analyza-novely-cizineckeho-zakona/>

74 K tomu viz analýza z roku 2016 https://glopolis.org/wp-content/uploads/Proc-uprchlici-jitri-nase-emoce_migracni-narativy-CR.pdf a <https://www.clovekvtisni.cz/vyzkumna-zprava-cvt-jak-informuji-ceska-slovenska-a-estonska-media-o-migraci-6144gp%20>

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Ministerstvo vnitra v roce 2015 zřídilo program [Pomoc na místě⁷⁵](#), který má asistovat uprchlíkům v regionech původu a být prevencí velkých migračních pohybů. Program se zaměřuje na tři prioritní regiony – Blízký východ, Balkán a region Sahelu a severní Afriky. V roce 2018 byl jeho rozpočet 150 milionů korun.⁷⁶

Fakta a trendy negativní

- ✚ V roce 2017 po dvou letech skončil program EU na přerozdělování uprchlíků z Řecka a Itálie. Česko jich přijalo 12 z celkové kvóty 2 691 lidí.
- ✚ Navzdory mnohým iniciativám a aktivitám se Česká republika k relokacím i přesídlování žadatelů o azyl nadále staví odmítavě. Neochota byla manifestována [nepřistoupením ČR⁷⁷](#) ke [Globálnímu kompaktu OSN o migraci⁷⁸](#) v prosinci 2018 či [nepřipojením se⁷⁹](#) k dočasnému dobrovolnému mechanismu přerozdělování žadatelů o azyl zachráněných na moři iniciovaného Francií, Itálií, Německem a Maltou v září 2019.
- ✚ Evropská komise podala na Česko, Polsko a Maďarsko žalobu kvůli jejich odmítání podílet se na přerozdělování žadatelů o azyl z Řecka a Itálie podle stanovených kvót. Soudní dvůr Evropské unie se žalobou začal zabývat v květnu 2019, verdikt by měl být znám začátkem roku 2020.
- ✚ Česko podle dat z roku 2018 zamítá 9 z 10 žádostí o azyl, což z něj v evropském kontextu činí stát s nejtvrďší azylovou politikou. Podle zkušenosti neziskových organizací by ale měla řada žadatelů, jimž byla žádost o azyl zamítnuta, dostat alespoň nějakou formu mezinárodní ochrany. Příčinou zamítnutí je často špatné vyhodnocení odpovědí a nedostatečné prostudování situace těch, kteří o azyl žádají.
- ✚ V současnosti znovu narůstající množství běženců připlouvajících do Řecka, Španělska či Itálie však ukazuje přetrvávající relevanci tématu. Vzhledem k neudržitelnosti současné azylové a migrační politiky EU, která klade přílišnou zátěž na některé členské státy, bude otázka solidarity v rámci EU a konstruktivního přístupu k hledání společného řešení migrace nadále vysoce aktuální.

CÍL MANIFESTU:

Hledejme v migraci příležitosti a vedme o ní vyváženou, racionální debatu /SDG 10/

Největší úkol spočívá v proměně domácí veřejné a politické debaty o migraci. Současného zklidnění situace bychom měli využít k věcnějším argumentům, slušnějšímu tónu a k uznání, že celá věc není černobílá. Najít efektivní, udržitelná řešení chce čas. Povzbudme sebedůvěru a najdeme odvahu nahlas pojmenovat příležitosti. Efektivní komunikační plán ke strategii migrační politiky ČR, na nějž už řadu let čekáme, by měl odolávat snaze sbírat laciné politické body, a naopak posilovat důvěru společnosti v kapacitu státní správy (a politických elit) řešit otázky související s migrací. Vyváženější jazyk však musí vedle zajištění bezpečnosti zohledňovat také další hodnoty, na kterých česká společnost stojí: univerzální a nedělitelná lidská práva, úcta k lidské důstojnosti, rovnost a solidaritu, soužití v globálním prostředí, podporu mezinárodnímu právu a mnohostranné spolupráci, stejně jako ekonomické zájmy.

75 <https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=22100122&doctype=>

76 Kritickou reflexi programu nabízí Horký-Hlucháň, Ondřej (2019): Pomoc na místě nejsou jen projekty: Cesta k posílení české rozvojové a migrační politiky. In: Kizeková, Alice (ed.): Analýzy ÚMV: České zájmy v roce 2019. Praha: Ústav mezinárodních vztahů: 56-64. Dostupné na http://www.dokumenty-iir.cz/uvirt75.active24.cz/Knihy/ceske_zajmy_2019_web.pdf

77 <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/tiskova-konference-po-jednani-vlady--14--listopadu-2018-169851/>

78 <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/globalni-kompakt-pro-migraci-je-v-ceskem-zajmu>

79 <https://echo24.cz/a/SNCGz/hamacek-cesko-se-k-solidarnimu-prebirani-migrantu-nepriporuji>

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Neziskové organizace se prostřednictvím veřejných a komunitních akcí, výukových programů na školách i kulturních festivalů snaží představit migraci jako fenomén, který lidstvo provází od nepaměti a který je stejně tak výzvou, jako příležitostí.⁸⁰
- ✚ Klesá počet občanů ČR, kteří vnímají cizince na pracovním trhu jako konkurenci, a naopak roste uvědomění si, že český pracovní trh zahraniční zaměstnance potřebuje.⁸¹

Fakta a trendy negativní

- ✚ Během let 2015 a 2016, kdy tzv. uprchlická krize dosáhla svého vrcholu, plnila migrace přední stránky novin i diskuse na sociálních sítích. Debata o ní byla poznamenána velkým množstvím mýtů, katastrofických scénářů a nepravdivých informací, které ve společnosti vytvořily atmosféru strachu a z migrace udělaly toxické a polarizující téma.⁸² I přes jisté zlepšení oproti rokům 2015 a 2016 migrace nadále zůstává rozdělujícím tématem s výbušným politickým potenciálem.
- ✚ Postoje veřejnosti vůči cizincům se v posledních letech výrazně neproměnily. Názor, že je u nás příliš mnoho cizinců, sdílí 40 % populace a zastávají jej zejména lidé deklarující špatnou životní úroveň vlastní domácnosti a ti, kteří mezi známými nemají žádné cizince.⁸³
- ✚ Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků a k situaci spojené s migrační krizí zůstává také stabilně odmítavý. Více než tři pětiny (63 %) dotázaných zastávají názor, že by Česká republika vůbec neměla přijímat uprchlíky ze zemí postižených vojenskými konflikty.⁸⁴

80 K tomu byly uspořádány například tyto aktivity: Veřejná debata: „Obraz migrace a migrantů v polarizované společnosti“, Kampaně na podporu tolerance a rozmanitosti: Jsme to my (OSF, Konsorcium, SIMI) nebo Společně k rozmanitosti (Nesehnutí). Interaktivní web Mýty o migraci, Amnesty International nebo výukové materiály k tématu migrace: https://www.varianty.cz/download/docs/2884_vy-ukove-materia-ly-k-migraci.pdf.

81 Viz STEM: <https://www.stem.cz/meni-se-postoje-obcanu-k-zamestnavani-cizincu-u-nas-verejnost-je-mene-casto-vidi-jako-konkurenci-pro-ceske-zamestnance/>

82 K tomu viz analýza z roku 2016 https://glopolis.org/wp-content/uploads/Proc-uprchlici-jitri-nase-emoce_migracni-narativy-CR.pdf. FAKTA O MIGRACI: SKONCUJME S MÝTY (EK) https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20190306_manaaging-migration-factsheet-debunking-myths-about-migration_cs.pdf. Migrační mýty (interaktivní web Amnesty): <https://www.amnesty.cz/migracnimyty>

83 Zdroj: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4895/f9/ov190408.pdf

84 Zdroj CVVM: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4966/f9/pm190626.pdf

6. MEZINÁRODNÍ A ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE, PODPORA LIDSKÝCH PRÁV

Garance tématu: FoRS – České fórum pro rozvojovou spolupráci, DEMAS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv

Kontaktní osoba pro rozvojovou a humanitární spolupráci: Pavel Příbyl, pavel.pribyl@fors.cz

Kontaktní osoba pro lidská práva: Hana Votradovcová, hana.votradovcova@demas.cz

Manažerské shrnutí

V období od roku 2015 je možné sledovat v otázce spolupráce s EU a se světem řadu protichůdných tendencí. Česká diplomacie se například aktivně podílela na činnosti několika orgánů OSN, deklaratorně i prakticky podporuje principy demokracie, právního státu a ochrany lidských práv v řadě zemí, a stejně tak poskytuje prostředky na rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc ve světě. Vzhledem k chybějící produktivní shodě napříč politickým spektrem a zejména chybějící koordinaci mezi nejvyššími politickými představiteli je ovšem praktická realizace zahraniční politiky, a to i z pohledu transformační politiky, označována jako nečitelná či vrávorající. Nejvyšší představitelé státu místo jasné podpory demokracie stále prosazují vztahy s nedemokratickými režimy, nevyjadřují se k principům porušování zásad právního státu a vyjma zapojení do OSN není patrná vyšší míra aktivity ani v zapojení do činnosti Evropské unie a mezinárodních organizací prosazujících udržitelný rozvoj. Prosazování hodnot demokracie, lidských práv, dobrého vládnutí a aktivnější zapojení do práce v EU a mezinárodních organizacích zůstává trvalým úkolem české zahraniční politiky v dalších letech.

Nedochází k faktickému navyšování financí na oficiální rozvojovou pomoc (ODA) ve vztahu k hrubému národnímu důchodu. Plán bilaterální rozvojové spolupráce na léta 2020-2022 naopak předpokládá výrazný pokles výdajů. Vládou schválená strategie posilování kapacit České rozvojové agentury z června 2017 není plněna, agentura v letech 2018 a 2019 naopak značně oslabil. V systému je nadále komplikované udělování prostředků na aktivity na více let dopředu a dochází k významnému krácení financí na dobře hodnocené grantové tituly.

Čísla k zamyšlení

- Téměř o deset procent se má v následujících letech snížit příspěvek ČR na bilaterální rozvojovou pomoc.
- Půl dolaru na občana a rok posílá Česko do mezinárodního Zeleného klimatického fondu, sloužícímu k tomu, aby se rozvojové země vyrovnaly s dopady klimatických změn. Je to desetina průměru zemí EU, ačkoli v rámci EU patří Česko k největším znečišťovatelům v poměru emisí CO₂ na hlavu.

CÍL MANIFESTU:

Zvyšujeme podíl rozvojové spolupráce a humanitární pomoci na HND o 0,02 % ročně a zároveň jejich efektivitu /ČR 2030: 21.1//SDG 10b, SDG 17/

ČR by měla směřovat ke splnění svého závazku a přispívat v roce 2030 částkou odpovídající 0,33 % HND k důstojnějšímu životu lidí v nejméně rozvinutých zemích, nejchudších regionech světa a „křehkých“ zemích. To by mělo jít ruku v ruce se zvyšováním efektivnosti rozvojové spolupráce a humanitární pomoci, včetně větší transparentnosti a předvídatelnosti. Naši rozvojovou politiku ovšem musí podpořit i další politiky, doposud vnímané jako domácí, které mají dopad na chudší země, např. větší šetrností k životnímu prostředí a klimatu či omezením našeho plýtvání potravinami a dalšími zdroji.

Trendy a fakta pozitivní

- ✚ Pozitivním příkladem v oblasti zvyšování transparentnosti je přístup k humanitární pomoci, kde se daří držet dobrý standard.
- ✚ ČR je aktivní také v aktivitách zaměřených na post-konfliktní rekonstrukci.⁸⁵
- ✚ Částka věnovaná Programu transformační spolupráce byla v období 2016-19 postupně navyšována z 60 milionů na 80 milionů Kč.

Trendy a fakta negativní

- ✘ **Finanční závazek:** K nárůstu podílu tzv. oficiální rozvojové pomoci k hrubému národnímu důchodu de facto nedošlo, naopak za rok 2018 došlo k poklesu z 0,15 % na pouhých 0,13 %, přičemž cílem je mít tento podíl v roce 2030 ve výši 0,33 %.⁸⁶
- ✘ Vládou schválený Plán zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) na rok 2020 a výhledy na období 2021-2022 významně seškrtávají objem bilaterální zahraniční rozvojové spolupráce, tedy té složky, o níž může ČR rozhodovat sama.⁸⁷ Konkrétně pro rok 2019 byla v rámci bilaterální spolupráce vyčleněna částka 1,174 mld. Kč, ale pro rok 2021 jsou naplánovány výdaje již jen ve výši 1,087 mld Kč, tedy pokles o téměř deset procent bez započtení inflace.
- ✘ V systému je nadále komplikované udělování prostředků na aktivity na více let dopředu a dochází k významnému krácení financí na dobře hodnocené grantové tituly, například program kofinancování projektů v rámci tzv. trojstranné spolupráce, či program Globálního rozvojového vzdělávání.
- ✘ **Zvyšování efektivity:** Na základě nově schválené Strategie zahraniční rozvojové spolupráce na období 2018-2030 a její metodiky usiluje ČR o větší zapojení soukromých investic. Toto směřování ovšem naráží na nedostatečné implementační kapacity Ministerstva zahraniční a České rozvojové agentury. Vládou schválená strategie posilování kapacit ČRA z května 2017 není plněna, naopak, kapacity agentury jsou čím dál nižší.
- ✘ **Transparentnost** systému ZRS se navzdory deklarované snaze dosud ztlačně nezvyšuje. Kupř. FoRS se měl do roku 2018 možnost vyjadřovat k návrhu plánu ZRS, v roce 2019 k tomu již nedošlo. Transformace přístupu k zahraniční rozvojové spolupráci probíhá překotně, řada věcí je sice předkládána k diskusi, ovšem míra detailu či procesní postupy jsou často nedostatečné či diskutabilní.
- ✘ Česko poskytuje **finanční prostředky na ochranu klimatu** v rozvojových státech od roku 2010 prostřednictvím bilaterální a multilaterální spolupráce.⁸⁸ Výše poskytovaných klimatických financí se mezi lety 2010 až 2018 pohybovala v rozmezí 75 až 223 milionů korun ročně. Vyspělé země daly v roce 2012 na pomoc se zvládnutím změny klimatu průměrně 0,042 % HDP, český příspěvek je ve vztahu k HDP zhruba desetkrát nižší. Český premiér po klimatickém summitu OSN v září 2019 oznámil, že ČR nemá důvod poskytovat rozvojovým zemím finance na řešení klimatické krize, ačkoliv tak dosud činila.

85 Česká diplomacie 2018, (MZV): https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/vyrocní_zpravy_a_dokumenty/x2019_06_17_publikace_ceska_diplomacie_2018.html

86 (zdroj: výkaznictví MZV pro OECD DAC – https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/koncepce/publikace/vyrocní_prehledy/oficialni_rozvojova_pomoc_oda_cr_za_rok_5.mobi

87 V roce 2019 se bilaterální rozvojová pomoc podílela na celkové ODA zhruba čtvrtinou. Viz Plán ZRS na rok 2020 a výhled na 2021-22 - https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/koncepce/publikace/rocní_plany/plan_zrs_cr_na_rok_2020.html

88 Formou multilaterální spolupráce Česko dosud přispívalo z rozpočtu MŽP do Globálního fondu životního prostředí (GEF), Zeleného klimatického fondu GCF (závazek 110 mil. Kč v letech 2014-2018) a Climate Finance Readiness programu ve spolupráci s Německem (závazek 40 mil. Kč v letech 2015-2018).

CÍL MANIFESTU:

Zastávejme v české diplomacii hodnoty demokracie /ČR 2030: 21.2//SDG 16/

Podpora lidských práv, demokratizace a transformace jsou pevnou součástí české zahraniční politiky. Musí zůstat trvalou zahraničněpolitickou prioritou naší země. Česká republika by měla i nadále zejména v nedemokratických a autoritativních režimech komunikovat s občanskou společností a podporovat ji. Čeští politici by zástupce občanské společnosti měli navštěvovat během svých cest do těchto zemí a aktivní by měly být i české zastupitelské úřady. Dlouhodobá podpora lidských práv a demokratizace a aktivní ekonomická diplomacie a proexportní politika se navzájem nevylučují. Česká diplomacie by neměla přistupovat na jejich vzájemné podmiňování.

Trendy a fakta pozitivní

- Česká republika je pro období 2019-2021 členem Rady OSN pro lidská práva.⁸⁹ Ve spolupráci s dalšími státy již prosadila rezoluci k právu na svobodu pokojného shromažďování a sdružování. Zástupci ČR⁹⁰ iniciovali výzvy upozorňující mj. na situaci v porušování lidských práv na Ukrajině, v Sýrii, Barmě, Íránu, Eritreji, Severní Koreji či ve Venezuele.
- ČR pokračuje v podpoře disidentů a vlády práva na Kubě a ve Venezuele.⁹¹
- V rámci [Programu transformační spolupráce](#)⁹² podpořila ČR občanskou společnost v prioritních zemích české transformační politiky, mj. v Barmě, na Kubě, na Ukrajině či v Bosně a Hercegovině. Projekty realizovaly desítky různých nevládních organizací. Částka věnovaná Programu transformační spolupráce byla v období 2016-2019 postupně navyšována z 60 milionů na 80 milionů Kč.
- Poslanci SPD v parlamentu opakovaně navrhovali [snížení prostředků na transformační politiku](#),⁹³ rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc. Tyto návrhy nebyly schváleny.

Trendy a fakta negativní

- Pokračuje podpora strategických, zejm. obchodních vztahů s Čínou, Ruskem, Ázerbájdžánem, Saúdskou Arábií či Sýrií na úkor upozorňování na autokratické tendence a porušování lidských práv na území těchto států.⁹⁴
- Česká zahraniční politika se nevyjadřuje k porušování zásad fungování právního státu a pluralitní občanské společnosti, aktuálně např. k situaci v Polsku, Maďarsku či Rumunsku.⁹⁵

⁸⁹ https://www.mzv.cz/mission.geneva/cz/lidska_prava/rada_osn_pro_lidska_prava/index.html

⁹⁰ Ministerstvo zahraničních věcí mj. též na základě podnětů pravidelně zasílaných platformou DEMAS

⁹¹ Česká diplomacie 2018 (MZV): https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/vyrocní_zpravy_a_dokumenty/x2019_06_17_publikace_ceska_diplomacie_2018.html

⁹² https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/lidska_prava/transformacni_spoluprace_1/index.html

⁹³ <http://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/bqbs/b05500501.htm>

⁹⁴ <http://www.ccoak.cz/>; https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2017/11/AMO_Cesko-ruske-vztahy-cas-na-zmenu2-1.pdf; <http://czeaze.eu/en/>; <http://www.czechsaudi.cz/>

⁹⁵ Agenda pro českou zahraniční politiku 2018 (Dostál a Borčany 2018, p. 14, 19, 60-61): http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2018/09/Agenda_2018.pdf; Agenda pro českou zahraniční politiku 2016 (Dostál 2016, p. 58): <https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/04/AMO-Agenda-pro-ceskou-zahranicni-politiku-2016.pdf>; Agenda pro českou zahraniční politiku 2015 (Dostál a Eberle 2015, p. 62-63): https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2015/11/amocz_agenda2015_cz.pdf; Agenda pro českou zahraniční politiku 2017 (Dostál a Jermanová 2017, p. 38-44, 46-47): <https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2017/03/Agenda-pro-ceskou-zahranicni-politiku-2017.pdf>; Podpora lidských práv v zahraniční politice a stranické volební programy (Dostál 2017): http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2017/10/LP-ve-volebnich-programech_2017.pdf; Agenda pro českou zahraniční politiku 2019 (Borčany a Janebová 2019, p. 61): <http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2019/10/agenda2019.pdf>

CÍL MANIFESTU:

Aktivně se zapojme do práce EU, mezinárodních organizací a podpory udržitelného rozvoje /ČR 2030: 21 a 22//SDG 17/

ČR by měla usilovat o naplnění globálních cílů udržitelného rozvoje (SDGs), na kterých se dohodla OSN, a dalších mezinárodních závazků. Kromě potřebných domácích opatření (popsaných v ostatních kapitolách) bychom k tomu měli přispět i lepší koordinací mezinárodních otázek mezi různými orgány státní správy (koherenci politik pro udržitelný rozvoj – viz Efektivní vládnutí) a také větším zapojením českých subjektů do práce EU, OSN a dalších multilaterálních organizací. Konkrétně by pomohla větší účast nejvyšších politických představitelů na globálních summitech, větší počet vlastních iniciativ a vyšší počet zástupců ČR v řídicích orgánech a vedoucích pozicích výborů a pracovních skupin mezinárodních institucí, včetně vyjednávacích a expertních týmů EU.

Trendy a fakta pozitivní

- ✚ ČR se aktivně podílí na činnosti OSN: kromě zmiňovaného působení v Radě OSN pro lidská práva byla v roce 2015 ČR zvolena členem Hospodářské a sociální rady OSN (ECOSOC) na období 2016–2018.
- ✚ V zapojení ČR do práce EU, mezinárodních organizací a podpory udržitelného rozvoje je možné částečně kladně hodnotit založení a jednání mezioborové platformy Národní konvent o EU,⁹⁶ který v rámci rozvoje národních priorit v EU diskutoval mj. otázky postoje k západnímu Balkánu a Východnímu partnerství, podobě víceletého finančního rámce EU po r. 2020 nebo předsednictví v Radě EU.
- ✚ MZV je aktivní ve skupině pro implementaci SDGs v rámci EU.

Trendy a fakta negativní

- ✚ Při přípravě České republiky na předsednictví Rady EU se místo soustředění na věcná témata akcentují výdaje spojené s touto rotující funkcí. Minimalizace rozpočtu je vydávána za hlavní cíl příprav na převzetí předsednictví.

⁹⁶ <https://www.narodnikonvent.cz/>

7. DEMOKRATICKÉ VLÁDNUTÍ

Garance tématu: Transparency International a nezávislý expert

Kontaktní osoby: Ondřej Cakl, ondrej.cakl@transparency.cz; Oldřich Vágner, oldrichv@email.cz

Manažerské shrnutí

Z hlediska efektivity vládnutí a dodržování demokratických principů se situace v ČR zhoršila. Pro období 2016-2019 je zásadní fenomén systémového střetu zájmů vlády, zejména v osobě premiéra. Další erozi důvěry v právní stát a demokracii vyvolalo chování prezidenta, jenž několikrát zmrazil reálné vládnutí pomocí kroků na hranici ústavnosti. TI ČR rozkryla majetkovou strukturu největších mediálních domů a poukázala na absenci informací o koncových vlastnících mnohých z nich. Nezávislost veřejnoprávních médií byla opětovně atakována i ze strany parlamentních politiků a prezidenta. Poslanci nadále volí podle politického zastoupení stran ve sněmovně a zákulisních dohod. Na veřejnoprávní média je vyvíjen politický i finanční tlak. Eroze demokratického vládnutí současně vedla k oživení občanské společnosti a jistému zvýšení společenského zájmu o věci veřejné.

Číslo k zamyšlení

- 48 měsíců uplynulo od chvíle, kdy bylo v listopadu 2015 bylo podáno trestní oznámení na Andreje Babiše ve věci dotací pro projekt Čapí hnízdo. O předání soudu nebo ukončení vyšetřování nebylo dosud rozhodnuto.
- 283 tisíc lidí se sešlo 23. 6. 2019 na Letné na demonstraci svolané spolkem Milion chviliek pro demokracii. Šlo o největší demonstraci v ČR od roku 1989.

CÍL MANIFESTU:

Zastavme systémové střety zájmů /SDG 16.5. a 16b/

Je potřeba, aby stát dbal na oddělení sféry obchodu a podnikání od sféry výkonné moci a sféry mediálních služeb. Musí bránit střetům zájmů v oblasti hospodářské správy země. A protože střet zájmů není jen otázkou zákona, ale i politické morálky a respektu k demokracii, politici by se měli vlastních střetů vyvarovat. Vyvarujeme se nesystémových a nepřipravených zásahů do zákonů, které kvalitu vládnutí nejvíce ovlivňují (zákon o státní službě, zákon o střetu zájmů apod.). Rozšíříme pravomoci NKÚ tak, aby mohl kontrolovat také hospodaření obcí a krajů. Odstraňme výjimky z registru smluv.

Fakta a trendy pozitivní

- ✚ Z registru smluv byly novelou zákona odstraněny hlavní nesystémové výjimky.⁹⁷
- ✚ Transparency International ČR podala podnět ohledně obcházení zákona o střetu zájmů v souvislosti s vlastnictvím médií podaný na Městský úřad v Černošicích. Druhý podnět spolu s otevřeným dopisem byl adresován Generálnímu ředitelství Evropské komise pro regionální politiku (DG Regio) a Generálnímu ředitelství pro zemědělství (DG Agriculture).⁹⁸

⁹⁷ https://www.rekonstrukcestatu.cz/cs/archiv-novinek/smlouvy_vezu_v_registru_smluv

⁹⁸ <https://www.transparency.cz/kauzy/andrej-babis/>

- ✚ Potenciálním zneužíváním dotací ze strany holdingu Agrofert se začala zabývat Evropská komise.⁹⁹
- ✚ Ministerstvo vnitra předložilo vládě novelu, která by výrazně omezila přístup občanů k informacím od úřadů. Po upozornění mj. ze strany Rekonstrukce státu na problematické místa návrhu,¹⁰⁰ předkladatel předlohu ještě před jednáním stáhl a nechá ji znovu projednat na ministerstvu.¹⁰¹

Fakta a trendy negativní

- ✚ V hodnocení podle Indexu vnímání korupce (Corruption Perception Index, TI) Česká republika stagnuje, resp. evidované zlepšení je na úrovni statistické chyby.¹⁰²
- ✚ Systémové střety zájmů jsou častěji v centru pozornosti médií, což však nemá pozitivní vliv na jejich odstraňování.
- ✚ Systémový střet zájmů premiéra země se prohloubil po jmenování nové ministryně spravedlnosti¹⁰³ a poté, co bylo státními zástupci zastaveno vyšetřování jeho korupční kauzy Čapí hnízdo.¹⁰⁴ Střety zájmů evidujeme také na ministerstvu zemědělství.¹⁰⁵ Nepomohl ani nový zákon o lobbingu, který měl přinést omezení střetů zájmů, byl však uzákoněn s řadou výjimek, jež snižují jeho účinnost.¹⁰⁶
- ✚ Krajský úřad Středočeského kraje vedený Jaroslavou Pokornou Jermanovou (ANO) zastavil přestupkové řízení ve věci střetu zájmů Andreje Babiše.¹⁰⁷
- ✚ Pravomoci NKÚ se legislativně (stále) nerozšířily, byť snahy o prosazení lepšího zákona probíhají již několik let. Naposledy v roce 2019 vláda odmítla progresivní návrh poslaneckého klubu Pirátů na rozšíření působnosti NKÚ i na úroveň samospráv s odůvodněním, že připravuje vlastní návrh. Jeho podoba není zatím známa.¹⁰⁸
- ✚ Do podezření ze střetu zájmů se dostal ÚOHS v souvislosti s kauzou veřejné zakázky na mýtný systém.¹⁰⁹

CÍL MANIFESTU:

Podpořme férovější daňový systém a průhlednější vlastnické struktury i účetní výkazy /SDG 16.6/

Omezujeme možnosti velkých hráčů agresivně optimalizovat své daně, trvejme na větší transparentnosti a braňme účelovému přesouvání zisků do daňových rájů. Konkrétně podpořme na evropské úrovni legislativu, která zavede veřejné vykazování zisků velkých firem dle jednotlivých zemí, a pokračování otevřené diskuze o zavádění společných pravidel pro výpočet daňových základů velkých firem v rámci EU. Ke skrývání daňových úniků, korupce či střetu zájmů také často přispívá netransparentní vlastnická struktura. Není pak například známo, kdo má konečný prospěch z veřejných zakázek. Je proto potřeba prosadit veřejný přístup do rejstříků skutečných vlastníků firem.

99 <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/babis-vlada-je-v-kontaktu-s-evropskou-komisi-antibabis-se-pr/r~5ef9ed50fe1711e8bf040cc47ab5f122/>

100 Návrh zavádí nové výjimky ze zákona, dává úřadům možnost zamítnout i oprávněnou žádost jako „šikanu“ a navíc neobsahuje přesnou definici toho, kdo všechno je z veřejných institucí povinný informace poskytovat.

101 <https://www.rekonstrukcestatu.cz/cs/archiv-novinek/upozornili-jsme-na-chyby-kladni-novely-zakona-o-svobodnem-pristupu-k-informacim-vnitro-ji-stahlo>

102 <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/Corruption-Perceptions-Index-2018.pdf> a <https://www.transparency.cz/cpi2018/>

103 https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/knezinek-rezignace-ministerstvo-spravedlnosti_1904181353_dbr

104 https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/capi-hnizdo-kauza-jaroslav-saroch-rozhodnuti-mestske-statni-zastupitelstvi_1909191011_dok

105 <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2782574-ministr-toman-v-podezreni-ze-stretu-zajmu-firma-jeho-otce-prisla-za-podivnych>

106 https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ilos-zeman-zakon-o-lobbingu-vlada-andrej-babis-zmena-benesova_1908062102_och

107 https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/andrej-babis-stret-zajmu-cernosice-stredocesky-kraj-2019_1909300603_ako

108 <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=230>

109 https://www.irozhlas.cz/ekonomika/myto-smlouva-urad-pro-ochranu-hospodarske-souteze_1909261426_zit

Fakta a trendy negativní

- Registr konečných vlastníků obchodních společností není dosud veřejný, neboť evropská směrnice AML4 ponechávala benevolentně na jednotlivých členských státech, jakou míru dostupnosti informací z povinného registru zvolí. ČR zvolila tu nejmenší.¹¹⁰ Situaci může zlepšit povinnost implementovat evropskou směrnici AML 5 v roce 2020, která požaduje veřejně přístupný rejstřík konečných vlastníků.
- K zavedení veřejného vykazování zisků podle jednotlivých zemí nedošlo.
- Nedošlo k reformě vedoucí k zprůhlednění výběru daní.
- Transparency International ČR rozkryla majetkovou strukturu největších mediálních domů a poukázala na absenci informací o koncových vlastnících mnohých z nich.¹¹¹

CÍL MANIFESTU:

Hajme nezávislost veřejnoprávních médií

Posilme roli a nezávislost veřejnoprávních médií tak, aby vznikla společná informační základna, jež podpoří schopnost občanů kriticky nahlížet na problémy a fungování státu. Zasadme se o minimalizaci politického vlivu na Radu České televize a dalších institucí dohlížejících na fungování veřejnoprávních médií. Naopak je třeba podporovat nezávislost a odpovědnost investigativních novinářů a zakládat anti-propagandistická analytická centra či týmy.

Fakta a trendy negativní

- Sněmovna účelově odkládala schválení výročních zpráv o činnosti a hospodaření České televize za roky 2016 a 2017.¹¹² Obě výroční zprávy byly schváleny až v říjnu 2019.
- Dále pokračuje trend, že poslanci nedbají smyslu zákona o volbě do rad a nadále volí podle politického zastoupení stran ve sněmovně a zákulisních dohod.¹¹³ Do RRTV byli zvoleni obhájci dezinformačních médií Vadim Petrov a Ladislav Jakl.¹¹⁴ Do Rady ČRo byli (znovu)zvoleni Tomáš Kňourek, který v roce 2018 spustil pseudoaféru „porno na Vltavě“, a Jan Krůta, autor nechvalně známého denunciačního článku „Případ Magor“ ze 70. let.¹¹⁵ Petr Žantovský byl zvolen členem rady ČTK.¹¹⁶
- Na veřejnoprávní média je vyvíjen finanční tlak, a to úpravou daňové legislativy (nečekané zrušení úlev na dani), návrhy na zrušení koncesionářských poplatků a neochotou zvýšit koncesionářské poplatky v souvislosti s inflací.

¹¹⁰ <https://www.danovereformy.eu/dane-v-cr/articles/rejstrik-konecnych-vlastniku-formalni-a-prakticky-nefunkcni>

¹¹¹ <http://www.taxparency.eu/cz/structures/>

¹¹² Dvojí neschválení výročních zpráv podle zákona znamená okamžité rozpuštění rady ČT, sněmovna poté volí nové členy podle vlastních preferencí a nově vzniklá rada pak volí nového šéfa ČT.

¹¹³ <https://www.piratskelisty.cz/clanek-2302-volby-do-rady-ceskeho-rozhlasu-ve-svetle-politickych-zajmu>

¹¹⁴ <https://www.mediar.cz/do-vysilaci-rady-jde-petrov-do-rozhlasove-knourek/>

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/politika/snemovna-chce-rady-pro-rozhlasove-a-televizni-vysilani-ladis/r~96bbce28509911e9a049ac1f6b220ee8/>

¹¹⁵ <https://www.lupa.cz/aktuality/do-rady-ceskeho-rozhlasu-byl-znovu-zvolen-tomas-knourek/>

¹¹⁶ Pěkné shrnutí dosavadních letošních voleb do mediálních rad od člena správní rady Mezinárodního tiskového institutu (CZ IPI) a novináře Roberta Břešťana zde: <https://hlidacipes.org/v-rade-ctk-ma-posilit-ano-i-spd/>

- Prezident Miloš Zeman opakovaně vyzývá k neschválení výročních zpráv, aby mohla být rada České televize odvolána.¹¹⁷ Rovněž nabádá k úplnému zrušení koncesionářských poplatků.¹¹⁸ V inauguračním projevu¹¹⁹ obvinil ČT z neobjektivity a opíral se přitom o studii, která později byla podrobena kritickému výzkumu¹²⁰ a vyšlo najevo, že obsahuje zavádějící data i metodologické chyby.¹²¹
- Množí se stížnosti na porušování Kodexů (Kodex České televize¹²² a Kodex Českého rozhlasu¹²³), je vyvíjen tlak v součinnosti s dezinformačními weby, s novými členy mediálních Rad a veřejně známými osobnostmi.

CÍL MANIFESTU:

Udržíme naši demokracii živou na všech úrovních /SDG 17.17/

Zapojujeme veřejnost do rozhodování státu, krajů i obcí (viz i střednědobý cíl z kapitoly Zelená a inovativní ekonomika). Prostředkem k tomu sloužícím je správné využívání již existujících institucionálních nástrojů, jako jsou místní referenda, participativní rozpočty, grantové systémy, i rozvoj nových nástrojů, které umožňují snadnější zapojení. Stát by měl usnadňovat praktické podmínky participace v přímém a pravidelném kontaktu s občany tváří v tvář a také přes rozvíjení e-Governmentu a obecně skrze budování otevřené datové infrastruktury.

Fakta a trendy pozitivní

- Vláda v listopadu 2018 schválila strategický rámec pro E-government cloud (eGC), tj. státní elektronický systém, který by měl umožnit občanům vyřizování administrativních úkonů a úřadům sjednocování elektronické správy.
- Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj PSP podpořil zákon o právu na digitální služby.
- Občané využívali relativně populární a relativně funkční nástroj místních referend.¹²⁴
- Občanská iniciativa Milion chviliek pro demokracii svolala několik demonstrací na podporu demokracie a proti zneužívání moci ze strany vlády a premiéra Babiše. Demonstrace měly vysokou účast, velké množství z nich se konalo mimo hlavní město.

117 Ke dvojímu odmítnutí výročních zpráv poslance opakovaně nabádá i Miloš Zeman: <https://denikn.cz/65086/kdyz-neschvalite-vyrocní-zpravy-muzete-odvolat-sefa-ct-vyzval-snemovnu-zeman-ptali-j sme-se-poslancu-ano-jak-se-zachovaji/>

Prohlásil to rovněž v rozhovoru s Jaromírem Soukupem v jeho pořadu na TV Barrandov: <http://www.ceskamedia.cz/clanek/68014/milos-zeman-a-test-o-dolnosti-ceske-televize>

A opět před plánovaným červnovým projednáváním: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/milos-zeman-vyrocní-zpravy-ceske-televize-snemovna-rada-ct-prezident.A190614_132821_domaci_kop

Přitom poslanecký volební výbor jak v minulém, tak v tomto volebním období (už v březnu 2018) doporučil sněmovně schválení výročních zpráv:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ceska-televize-vyrocní-zprava-volební-vybor_1803271502_ako

Andrej Babiš v únoru 2019 slíbil, že svým poslancům doporučí jejich schválení:

<https://domaci.ihned.cz/c1-66465180-babis-je-pro-schvaleni-vyrocní-zprav-ceske-televize-poprosi-poslance-ano-aby-se-nepripojovali-k-spd-a-komunistum>

118 <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zeman-u-Soukupa-drtil-Milion-chvilek-A-jeho-dalsi-navrh-nevyvola-radost-v-CT-586228>

119 <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2413594-dokument-inauguracni-projev-prezidenta-milose-zemana>

120 <http://img.ceskatelevize.cz/press/4827.pdf>

121 <http://denikreferendum.cz/clanek/27332-sociologove-medii-studii-o-ct-na-kterou-se-odvolava-zeman-nelze-brat-vazne>

122 <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf> nebo <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/eticky-panel-a-zaverecna-ustanoveni/>

123 https://media.rozhlas.cz/_binary/00730694.pdf nebo <https://rada.rozhlas.cz/kodex-ceskeho-rozhlasu-7722382>

124 Jejich monitoring či datová analýza k dispozici však nejsou.

Iniciativa Měj se k světu vznikla jako příspěvek českých neziskových organizací k podpoře plnění globálních cílů udržitelného rozvoje – SDGs schváleno OSN v roce 2015. České neziskové organizace, vzdělávací instituce a další organizace, které již 25 let podporují potřebné doma i ve světě, chrání přírodu, usilují o větší rovnost žen a mužů, věnují se vzdělávání a zasazují se o lidskou důstojnost, v nich spatřují příležitost pro spolupráci napříč svými tématy a přístupy.

Analytické centrum Glopolis

Glopolis je nezávislé analytické centrum (think-tank) se zaměřením na globální výzvy a příslušné odpovědi České republiky a EU. Ve spolupráci s těmi, kteří utvářejí politiku, byznys a veřejné mínění, má Glopolis za dlouhodobý cíl zlepšit politickou kulturu a přispět k přechodu na chytrou ekonomiku, k energetické a potravinové zodpovědnosti. Glopolis je facilitátorem a zakládající organizací iniciativy Měj se k světu.

DEMAS

Demas je asociace pro podporu demokracie a lidských práv. Tato nezávislá platforma sdružuje 11 českých nevládních organizací dlouhodobě se věnujících podpoře demokratizace, lidských práv a občanské společnosti v ČR i v zahraničí.

Česká ženská lobby

Česká ženská lobby je síť 32 proženských organizací. Jejím cílem je hájit práva žen v České republice. Je součástí Evropské ženské lobby, která sdružuje ženské a genderové organizace Evropy a spolupracuje s evropskými institucemi.

FoRS

FoRS - České fórum pro rozvojovou spolupráci je platformou českých nevládních neziskových organizací (NNO) a dalších neziskových subjektů, které se zabývají rozvojovou spoluprací, rozvojovým vzděláváním a humanitární pomocí.

IPSI

IPSI je Institut pro sociální inkluzi. Je to nezávislý think tank reflektující českou veřejnou politiku v oblasti sociálního začleňování a předcházení sociálnímu vyloučení. Protože je IPSI otevřený think tank, postupně přizývá ke spolupráci další experty zabývající se sociální inkluzí v ČR i v zahraničí.

Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR

Posláním Konsorcia je prosazovat migrační, azylovou a integrační politiku, která klade důraz na dodržování lidských práv a sociálně spravedlivou společnost. Účelem Konsorcia je zastřešovat a koordinovat nevládní organizace pracující s migranty v České republice.

PROUD

PROUD je platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu. PROUD je českou neziskovou organizací zaměřující se na lobbing, legislativní změny a veřejnou osvětu v oblasti LGBT+ osob. PROUD považuje za základní východisko veškerých svých činností přesvědčení, že lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech bez jakýchkoli rozdílů.

SKAV

SKAV je Stálá konference asociací ve vzdělávání. SKAV je dobrovolné seskupení pedagogických asociací, programů a občanských sdružení usilujících o podporu a ochranu progresivních změn ve vzdělávání a o zprostředkování výměny názorů mezi pedagogickými iniciativami, neziskovým sektorem, státní správou, samosprávou a veřejností.

Transparency International

Je nevládní neziskovou organizací, jejímž posláním je mapovat stav korupce v ČR a svou činností aktivně přispívat k jejímu omezování. Kromě projektů, které se dlouhodobě věnují konkrétním oblastem veřejné politiky (například problematice veřejných zakázek, nakládání s veřejnými prostředky, politické korupci) poskytuje TI ČR také právní a vzdělávací služby.

Zelený Kruh

Občanské sdružení Zelený kruh je asociace sdružující 26 členských environmentálních NNO působících na celém území ČR. Vzniklo v listopadu 1989. Zelený kruh hájí zájmy svých členů prostřednictvím informační a legislativní činnosti.

V listopadu 2019 zpracoval FoRS – České fórum pro rozvojovou spolupráci

www.fors.cz

Dokument bylo možné připravit díky finančním prostředkům Evropské unie a České rozvojové agentury. Stanoviska zde uvedená jsou pohledem Českého fóra pro rozvojovou spolupráci – FoRS. Obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.
